

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

القاضي سليم جبران
رئيس اللجنة الانتخابية المركزية

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, די בתמוז התשע"ג
12 ביוני 2013

ת"מ 12/20

- העותרים:**
1. עו"ד ליאל אבן-זוהר
  2. ד"ר אפי משה
  3. אסף דבעול
  4. תנועת אומ"ץ
- אזרחיים למען מינהל תקין ועדן חברוני ומשפטי

נגד

- המשיבים:**
1. מר דב צור, ראש עיריית ראשון לציון
  2. עיריית ראשון לציון

**עתייה דחופה למתן צו מניעה לפי סעיף 17 לחוק
הבחירות (דרכי תעמולה), התשע"ט-1959**

החלטה

הרקע העובדתי

1. עניינה של העתירה שלפניי הוא כפנייתם של עו"ד ליאל אבן-זוהר, ד"ר אפי משה ומר אסף דבעול, המתמודדים בבחירות הקרובות לראשות עיריית ראשון לציון ובן תנועת

עמוד 1 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-6869655 Fax

לישבת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

ארכ"ץ, כי יינתן צו מניעה האוסר על ראש העירייה, המשיב 1, לקיים כנסים בהשתתפותו בשכונות השונות ול"הרצות" בהם את משנתו על חשבון הקופה הציבורית. כן מבקשים העותרים, כי יינתן צו המורה למשיבים לחדול לאלתר מקידומו האישי של ראש העירייה דרך הדף העירוני ולרבות הימנעות מ"שיתוף" כחבות. פוסטרים וסקרים מטעם ראש העיר בדף העירוני ובאופן ספציפי למחוק את "הסקר" שפורסם בחודש מאי, פחות ממחצית השנה לפני הבחירות, מדף הפייסבוק העירוני. עוד מבוקש, כי בכל שהעיתרה מתקבל, תועבר ההחלטה ליועץ המשפטי לממשלה על מנת לבחון את ההשלכות הפליליות של המעשים האמורים, ולממונה על חיוב אישיו במסגרת הפנים על מנת לבחון את חיובו האישי של ראש העיר בהוצאות שנגרמו לקופת עיריית ראשון לציון בעקבות הפרסום האסור אשר נעשה כולו על חשבון הציבור, והכל ברגש על כך שלמעשה העותרים מדוכר במעשה שנעשה ביוזעין וככוונת מכוון. לבסוף מבקשים העותרים, לחייב את המשיבים בהוצאות עתירה זו.

2. בעתירתם טוענים העותרים, כי ראש העירייה, המשיב 1, פועל בחקופה האחרונה כדי לקדם את בחירתו לראשות העיר באמצעות שימוש במשאבי העירייה ועובדיה. לטענתם, המשיבה, היא עיריית ראשון לציון (להלן: "העירייה") מארגנת כנסים לראש העיר, אשר דרך פרסומם ומטרמם מעידה כי הם מתוכננים לשמש כבמה לתעמולת בחירות אסורה בחודשים אלו של "טרם בחירות". עוד טוענים העותרים, כי נעשה שימוש באתר הפייסבוק העירוני של העירייה לקידום דף הפייסבוק של ראש העיר ומשנתו ולמעשה דף הפייסבוק של העירייה משמש כשופרו לראש העיר כחלק מתעמולת בחירות אסורה. כך למשל העירייה פרסמה בדפי הפייסבוק ברשת האינטרנט לטובת ראש העיר את המילים "תנו LIKE לראש העיר".

אשר לכנסים – טוענים העותרים, כי העירייה פרסמה לפני זמן מה את השימת ה"מפגשים" של ראש העיר עם תושבים בשכונות השונות. מדובר ב- 28 מפגשים, המפורזים על כל שכונות העיר, מאורגנים על ידי עובדי העירייה אשר התחילו ביום 30.5.2013 ויסתיימו ביום 9.10.2013, שבועיים טרם מועד הבחירות.

העותר 2 פנה לראש העיר במכתב בו הביע בפניו את מחאתו על ארגון זה, המפלה לרעה מתמודדים אחרים. ראש העיר השיב לעותר 2 בדפי העיתונות, כי "עמדת השרד הפנים משנת 2009 קובעת כי מפגשים אלו הם במסגרת סמכותו של ראש העירייה אך לא של שאר חברי המועצה".

עמוד 2 מתוך 12

מסכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-6669855 Fax

לשכת יושב ראש הוועדהועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

כך למשל, ביום 27.5.2013 קיבלה העותרת 1 מתושבים בשלונה הזמנה לכנס הראשון, הקבוע ליום 30.5.2013, אשר חולק לכלל תושבי השלונה בתיבות הדואר וכן הודבקה על ידי עובדי העירייה על לוחות המודעות, פתח מחזור ומתקנים ציבוריים אחרים, בהם נכתב כי ראש העיר ייתן "הרצאה" בכנס.

העותרת 1 פנתה במכתב במייל ביום 27.5.2013 לראש העיר וביקשה ממנו להימנע מקיום הכנס לאור היותו של הכנס מיועד, לטענתה, לתצמולת בחירות אסורה בדרג, מכתבי העותרים לא נענו על ידי מי מהמשיבים.

אשר לדרך הפייסבוק העירוני – טוענים העותרים, כי ראש העיר עושה שימוש אינטנסיבי בדרך הפייסבוק העירוני אשר מכריז בו כ- 23,000 תושבי העיר. לטענתם, הדרך העירוני, המקודם על חשבון העירייה ומנוהל מטעמה ועל חשבון תקציבי הפרסום והפייסבוק הרשותיים, מפנה את התושבים לדרך הפייסבוק האישי של ראש העיר באמצעות פרומים ממומנים וכן באמצעות פרסום בדרך עצמו.

העותרת 1 טוענת, כי פנתה אל ראש העיר כבר ביום 17.3.2013 אולם למרות שהלפני מעל חודשיים ממועד קבלת המכתב כלשכת ראש העיר, מכתבה טרם נעה עד היום.

על כך מוסיפים וטוענים העותרים, כי העירייה מגדילה לעשות ומשתפת בדרך העירוני "פוסטים" והגיגים של ראש העיר לרבות כתבה מטעם ראש העיר על הוצאות סקר עירוני, אשר כהתאם להוראות חוזי הנכ"ל של משרד הפנים והיועץ המשפטי לממשלה הם אסורים.

3. ביום 30.5.2013 ביקשתי את תגובת המשיבים המהירה עד לשעה 16:00 באותו היום. מתגובת המשיבים עלה, כי הכנסים בהם מדובר אינם כנסים תצמולת, אלא כנסים חושבים הנערכים על ידי העירייה כדבר שבשגרה. לטענת המשיבים, בכנסים נמסרת אינפורמציה אודות פעילות העירייה ומתקיים דיאלוג של שאלות ותשובות בין העירייה לבין התושבים המשתתפים בכנס. עוד נטען בהגובה, כי ראש העיר פנה ליועץ המשפטי לעירייה בשאלה אם הוא רשאי להשתתף בכנסים החושבים ונענה לי עליו לנהוג כהתאם לאמות המידה שנקבעו בתשובת משרד הפנים משנת 2007 תוך הקפדה על שמירת נושאי הכנס לתחום עניינה המקצועיים של העירייה כלבר ותוך הימנעות מתצמולת בחירות

עמוד 3 מתוך 12

בשכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון: 02-6753407, פקס: 02-5660855, פאקס: 02-5660855

לשכת יושב ראש הוועדהועדת הכחירות המרכזית לכנסת ה-20

אסורה.

4. ביום 30.5.2013 התלכתי כי יש לאסור על ראש העיר לנאום ולהרצות בכנס שלפני היה להיערך באותו היום בשכונת נווה ים. בנוסף, ביקשתי את תגובתם המלאה של המשיבים לבקשה, על שגי ראשיה.

5. ביום 2.6.2013 בשעות הצהריים קיבלתי "הודעה מטעם המבקשים לועדת הבחירות", בה ציינו הם, כי ראש העיר הפר את צו המניעה שניתן נגדו ימים בודדים קודם לכן ואין הוא כיבד את הצו, שכן הוא ניצל את הפלטפורמה שהעמידה לרשותו העירייה ולמעשה מימש את כוונתו המקורית להופיע ב"חוג בית מיוחד" אל מול תושבי השכונה כחלק ממסע הבחירות שלו.

6. ביום 3.6.2013 קיבלתי את תגובת המשיבים לבקשה. אשר לכנסי התושבים – טוענים המשיבים, כי בין כנסי התושבים לבין טענות העותרים בדבר הפרת איסור שימוש בכנסי העירייה לצרכי תעמולת בחירות אסורה – אין ולא כלום. שכן, כנסי התושבים הם בבחינת מפגשים בין נציגי העירייה לבין התושבים במתכונת של "שאלות ותשובות" בנוגע לנושאים שהועלו לסדר היום של הכנס על ידי ועדי השכונות. מדובר על חלק מאבני הדרך של פעילות העירייה וחלק אינטגרלי מההליך העבודה הדרוש במסגרת קידום מעורבות העירייה בחיי הקבילות בעיר לצורך מתן השירותים המוניציפאליים כאופן המיטבי. לטענת המשיבים, מתכונת עריכתם של כנסים אלה מבוססת, סאז ומתמיר, על פורמט של "שאלות ותשובות": דיאלוג בין נציגי העירייה לבין התושבים, אשר במסגרתן ניתן מענה לפניות התושבים כעניינים הערוניים הרלוואנטיים ובפרט לשירותים המוניציפאליים המסופקים להם – הא ותו לא.

לטענת המשיבים, כנסים אלה אינם כוללים דברי ברכה (למעט משפט פתיחה קצר ביותר בדבר האפשרות להציג שאלות לנציגי העירייה) ואו הרצאות ואו נאומים כאלה ואחרים – לא מצידו של ראש העיר ולא בכלל. עסקינן, אך ורק בדיאלוג בפורמט של "שאלות ותשובות". לטענתם, כך יה מאז ומתמיד וכך הוא הדבר גם כימים אלה. עוד מוסיפים וטוענים המשיבים, כי מדובר בכנסים הנערכים מזה שנים ונקבעים מעת לעת באזורי העיר השונים כעניין שבשגרה.

עוד טוענים המשיבים בתגובתם, כי ככל שהעותרים מתיימרים להיבנות מהפרסום

עמוד 4 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית יור, בן-גוריון, ירושלים 91950
 العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5660855 Fax

לשכת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

בדבר כנס התושבים אשר במסגרתו נכתב: "הכנס יחל בהוצאה של ראש העירייה". זהו זה מן הראוי, לטענת המשיבים, לעמוד בנקודה זו על כך שדבר הפרסום אינו משקף את מהלך הכנס. עוד מוסיפים וטוענים המשיבים בהקשר זה, כי בחילתה אכן הייתה כוונה מקורית לקיים הרצאה אודות פרויקטים עירוניים אשר עתידים להתבצע, אלא שכסופו של יום, עת הוכאה מצגת ההוצאה לאישורו של ראש העיר – הנוהה ראש העיר להוריד את ההוצאה מסדר היום, בהינתן העובדה, כי הכנס מתקיים במהלך תקופת הבחירות ועל מנת למנוע ולו בדל של טענה בדבר תעמולה אסורה בהקשר זה. לכך מוסיפים המשיבים וטוענים, כי דבר הפרסום בעניין ההוצאה – מקורו בשגגה ולא היה בו כדי לשקף את מהלך הכנס בפועל, שנערך כאמור במתכונת של "שאלות וחשובות".

המשיבים טוענים עוד, כי מתכונת עריכת הכנסים (דיאלוג על "שאלות וחשובות" בהשתתפות ראש העיר וקיומו בנכסים עירוניים), תואמת את הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בנוגע לאיסור השימוש במשאבי העירייה לצרכי תעמולה. לכך יש להוסיף לטענתם, כי ביום 1.5.2013 ניתן אישור היועץ המשפטי לעירייה לקיומם של הכנסים אליהם מתייחסת הבקשה, כמתחייב במהלך תקופת הבחירות. לטענתם, ביום 29.5.2013 ניתן אשרור לאישורו של היועץ המשפטי לעירייה, שלשונן: "מאשרים בזאת, בכפוף לכך שכל הכנסים הללו הם אלה שאושרו במסגרת ההתייחסות של ענין יועץ בר אשר נמסרה כשעתו (כלומר, כנסים שמיועדים לספק אינפורמציה לתושבים על השירותים המוניציפאליים)".

בעניין זה טוענים עוד המשיבים, כי העתירה דגן לוקה בשורה ניכר ודי בשיהוי זה (על הנזקים שייגרמו בעקבותיו, לו יינתן הסעד המבוקש בנוגע לכנס התושבים), כדי להורות על רחיקת העתירה.

אשר לדרך הפייסבוק העירוני – טוענים המשיבים, כי הפרסומים הנ"ל אשר אליהם מתייחסת הבקשה דגן הוסרו זה מכבר מדרך הפייסבוק העירוני ואין הם מופיעים עוד כמועד כתיבת שורות אלה ודי בכך כדי להורות על רחיקת הבקשה דגן גם בנוגע לנושא דף הפייסבוק העירוני. לטענת המשיבים, כבר עם חילתה של תקופת הבחירות, באפריל 2013, ניתנה לחברה שמנהלת את דף הפייסבוק העירוני הנחיתה העירייה להפסיק לפרסם בדף הפייסבוק העירוני תמונות של ראש העיר. המשיבים טוענים, כי זהו זה אכסודו לצפות כי פעילותו של ראש העיר חוסתר מאחורי פרגוד מקום בו פעילות העירייה ופעילות ראש העיר שזורות זו בזו. אין חמה מרוע סקירה מדוקדקת של דף הפייסבוק

עמוד 3 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון: 02-6753407, פקס: 02-5669855, פאקס: 02-5669855

לשכת יושב ראש הוועדהועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

העירוני תידלה פרסומים ספורים בלבד, אשר בהם מופיעים תמונה ו/או אוכור של ראש העיר (אשר רובם ככולם פורסמו טרם תקופת הבחירות דנן).

עוד טוענים המשיבים, כי העירייה ערכה סקירה מדוקדקת של מכלול הפרסומים בדף הפייסבוק העירוני אשר בוצעו למן הקמתו והוסרו מדף הפייסבוק כל הפרסומים אשר בוצעו לאחר 22.4.2013, אשר מהווים קישור מדברי ראש העיר ו/או כוללים תמונה של ראש העיר ו/או מאזכרים את ראש העיר באופן אשר עלול להתפרש בבחינת קרדיטציה כזו או אחרת ביחד לראש העיר. בסיבות התנהלותה של העירייה עם מתן ההנחיות החדשות בנוגע לפרסומים בקשת החברתית, בהנחתן הצר המסוימות של הבקשה דנן וכפרט לאור העובדה כי הפרסומים אליהם מנוה העירייה, כמו גם פרסומים ספורים נוספים אשר אותרו על ידי העירייה ואשר נמצאו כעלולים לבסס טענה לתעמולה, הוסרו מדף הפייסבוק העירוני ואינם עוד במועד כתיבת שורות אלה, יוצא אפוא, כי לטעמם עסקינן בבקשה נרחבת.

ביום 9.6.2013 הגישו העותרים "בקשה למתן החלטת" בה ציינו, כי ביום 30.5.2013 למרות צו המניעה שניתן, השתתף המשיב ו בכנס והוצג בפני המשתתפים כשכונת נווה ים כראשון לציון. עוד מוסיפים וטוענים הנ, כי ביום 3.6.2013 התקיים המפגש השני בסדרה שיזם המשיב ו בהתאם ללוח המפגשים, שכן נגר כנס זה לא ניתן צו מניעה. לטעמם, מדובר בתעמולת בחירות אמורה.

ביום 11.6.2013 הגישו המשיבים את תגובתם למקשה למתן החלטת, בה ציינו, כי לאור צו המניעה שניתן בנוגע לכנס מיום 30.5.2013, הכנס לא נערך במתקני העירייה, אלא מיקומו הועתק לאתר פרטי (מבנה אחוזת ראשונים בשכונת נווה ים). כן נטען בתגובה, כי הכנס התקיים בנוסח של שאלות ותשובות בלבד, ללא מתן הרצאות או נאומים על ידי המשיב ו. כן צוין, כי עקב העתקתו לאתר פרטי, הורה המשיב ו לראשי המנהלים בעירייה שלא להשתתף בכנס כדי לא ליתן לכנס הזדהות של אירוע עירוני והוא התקיים בנוכחותו של המשיב ו ובנוכחות עוזרו האישי בלבד. ברם, לכנס מיום 3.6.2013 לא ניתן צו מניעה ולכן טוענים המשיבים, כי הוא נערך באתר עירוני במתכונת של שאלות ותשובות בלבד, ללא נאומים או הרצאות מצד המשיב ו. עוד נטען, כי גם ביתס לכנס המיועד ליום 12.6.2013 הדי שהוא מתוכנן להיערך באותה מתכונת בדיוק כפי הכנס שנערך ביום 3.6.2013, היינו באתר עירוני.

עמוד 6 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית רוד בן-גוריון, ירושלים 91950

العنوان: مجمع بن غوريون. اورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

לשכת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

עוד נטען בתגובת המשיבים, כי החל מהמועד בו ניתנה החלטתו ביום 30.5.2013 ביחס לכנס שנועד לאותו ערב, אין המשיבים מפיצים הזמנות ומודעות כלל וניתנה לאגף השירות לתושב הנחיה חד-משמעית לעצור את הליך הפצת ההזמנות והמודעות עד לקבלת החלטה אחרת.

הכרעה

המסגרת הנורמטיבית

כנסים בשכונות העיר

7. נקודת המוצא לדיון בעתירה היא סעיף 2א לחוק הבחירות (היכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות) הקובע, כי:

"לא יעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה... או תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהוננו, ולא יעשה שימוש כאמור במקרקעין או מטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה...".

איסור זה חל אף מחוץ לתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות (בשונה מאיסורים אחרים בחוק) והפרתו היא עבירה פלילית (לפי סעיפים 17 ו-17א לחוק דרכי תעמולה). התכלית העיקרית העומדת ביסוד סעיף 2א היא השמירה על עקרון השוויון בין המתמודדים בבחירות ומניעת הפליה, וכן מניעת שימוש בכספי הציבור לקידום עניינו האישי של מתמודד, שלא לשמו נועדו הנכסים שבידי הרשות המלכתחילה (תד"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול (8.11.2009); תד"מ 21/19 גרוס נ' בן-חמו (9.1.2013)). מתכלית זו נגזרת בהכרח תכלית נוספת, חשובה לא פחות – שמירה על אמון הציבור בשירות הציבורי ושמירה על תדמיתו הניטרלית (ראו תביע 19/13 ארילי נ' דשיתת הליכוד – ישראל ביתנו בהנהגת בנימין נתניהו לראשות הממשלה (15.1.2013)).

8. עניינו הרואה, כי סעיף 2א לחוק הבחירות קובע את האיסור לעשות שימוש בכספי

עמוד 7 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 1950

العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 1950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

לשכת ירושם ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

גוף מבוקר בקשר עם תעמולת בחירות. המונח תעמולה אינו מוגדר בחוק והוא מחפש לפי מכלול הנסיבות, לרבות עיתויה ותכנה של הפעילות.

9. האיסור הקבוע בסעיף 2א לחוק הבחירות פורש במסגרת הנתיית היועץ המשפטי לממשלה, ומעצם מהותו הוא תלוי נסיבות. כך למשל, בין היתר, עיתוי הפרסום וקרבתו למועד הבחירות (תכ"כ 4/84 חשאי נ' סיונת הליכוד, פ"ד לת"כ (3), 45, 47) וחיוגותו של המידע לציבור (תכ"כ 1/93 טיעת "צומת" נ' מחשלת ישראל, פ"ד מז"ג (3), 353, 358) הם שיקולים מרכזיים מקום שנבחנת טענה כדבר האיסור (ת"מ 22/19 ל"בר 1' דרעי – ראש המועצה המקומית כפר יונה (30.1.2013), משכך, כל מקרה צריך להיבחן לגופו. יפים לעניין זה דברים שנקבעו בת"מ 21/19 גר"ט נ' בן זמנו (9.1.2013) מפי השופט א' רובינשטיין:

"הגבול בין הציות לחוק התעמולה לבין הפרתו באמצעות תעמולה אסורה הוא דק ולא קל להבחנה; זכות הציבור לדעת אינה יכולה לשמש כסות לתעמולת בחירות אסורה; גם פרסום המתיימר לכאורה להציג סיכום או תיאור של פעולות העיריה עלול לסתור את העקרונות שנוכחו מעלה, בחינת 'הבה נתחכמה' (שמות א', י'), אם יש בו מבחינת העיתוי והתוכן משום תעמולה (ראו סעיף 3(א) להנתיית היועץ). עם זאת, כדי אין לשתק את עבודה העיריה והמשיבים, ולמנוע העברת מידע חיוני לתושבים וק מעצם היותו מציג את עבודת העיריה באור חיובי, והכל במידה גבוהה. האוכל שתי סוכריות שוקולד מקופסת בונבוניירה – נהנה; האוכל את כל הקופסה כולה עלול להגיע לקבס ולקלקול קיבה חלילה. פרסום עצמל של נבחר ציבור, שהוא קל כידם לאין שיעור ממעכה בשל האוטנטיות ואמצעי התקשורת הנוספים, בא – דומה בקטגוריה של 'רוכז קשה... ומיעוטו יפה' (מסכת דרך ארץ ה', ד'); זה המידעיות."

10. כנסים, טקסים ואירועים שונים, הנערכים על ידי ראשו ערים, צריכים לעמוד באיסור הקבוע בסעיף 2א לחוק הבחירות. הוראת הסעיף חלה בכל עת, גם מחוץ לתקופת הבחירות, אך בתקופה זו יש לשים לב ביתר שאת לכך שאירועים אלה לא יגלושו לכדי תעמולת בחירות.

11. בבג"צ 869/92 זילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-13 ו"אח', פ"ד מו(2) 692 נדונה משמעותו של המונח "תעמולת בחירות" בחקשר לשידורים

עמוד 8 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91940
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax

לשכת יושב ראש הוועדהועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

בטלבויה, אולם אמירותיו של בית המשפט כוחן יפה גם לעויכות פנימיים ואירועים אחרים. בפסק הדין נקבע, כי יש חשיבות לגורם הזמן ולשאלה מי יזם את השידור. כן נקבע, כי עצם העובדה שמועמד לכנסת ממלא תפקיד באירוע מסוים, אין בה בשל עצמה להפוך אותו לתעמולת בחירות. הנשיא (בדימוס) אהרון ברק, לאחר שהוא מפרט את השיקולים של חופש הביטוי ועקרון השוויון ביניהם יש לאזן, מחייבם לאפשרות קיומה של תעמולת בחירות עקיפה. המכתן לקיומה של תעמולה עקיפה, לפי פסק הדין, הוא מבחן האדם הסביר: האם לפי מבחני סבירות ושכל ישא יש לראות את המשדר כתעמולה. שם, פסק הדין מאשר את קביעתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית דאז, השופט חלימה וקובע, כי שידור תעמולה הוא שידור שעיקר פועלו בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבחור או העשוי להתפרש על ידי הצופה ככזה, וכן כל שידור שעיקר עניינו יצירת אהדה או הסתייגות כלפי גופים או אנשים המתמודדים בבחירות.

קשה אומנם לקבוע מראש קווי תיחוס ברורים מראש אימתי כנס או אירוע כזה או אחר ייחשב לאירוע המהווה תעמולה אסורה שלא ניתן למננה כדן מכספי הפירייה ואימתי ייחשב האירוע לאירוע ממלכתי, שמימונו על ידי העירייה הוא לגיטימי עם זאת, בחזר מנכ"ל מיוחד בו ניתנו הנחיות היועץ המשפטי לממשלה לקראת הבחירות לרשויות המקומיות (מספר 2/2013) הוגדרו אמות מידה על מנת שיהיו מבחני עזר בהם ייבחן כל אירוע. נראה, כי הצטברותם של המכתמים שנקבעו עשויה ליתן תמונה לגבי כל אירוע ואירוע, האם ובאילו מידה הוא מהווה תעמולה אסורה לפי חוק הבחירות.

עוד נקבע, כי עריכת אירוע רב משתתפים על ידי רשות מקומית במהלך תקופה של שישה חודשים שקודמים למועד הבחירות תוכא לאישור מראש של היועץ המשפטי לרשות המקומית. במסגרת זאת, ומכלי לגרוע משאר השיקולים שפורטו בהנחיות, יש לבחון את עיתוי האירוע, הנחיצות בעריכתו כמועד המכונן והמרחק בין מועד האירוע למועד הבחירות. אף אם נמצא כי יש מקום לעריכת האירוע, אין בכלל לגרוע מהאיסורים שנקבעו בחוק הבחירות בכל הנוגע לתעמולה על ידי נבחרי ביחור.

12. בעניינינו-שלנו, ראש העיר צירף את האישור שניתן על ידי היועץ המשפטי של העירייה, בו נכתב כך:

"מאשרים בזאת, בכפוף לכך שכל הכנסים יללו הם אלה

עמוד 9 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד כן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5664865 Fax:

לשכת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

שאושרו במסגרת ההתייחסות של עו"ד רועי בן אשר נמסרה כשעתו (כלומר, כנסים שמיועדים לספק אינפורמציה לתושבים על השירותים המוניציפאליים).

עיריית ראשון לציון פרסמה את רשימת הכנסים של ראש העיר עם תושבים בשכונות השונות. מדובר ב- 28 כנסים בכל שכונות העיר, אשר מתחילים כיום 30.5.2013 ומסתיימים כיום 9.10.2013. ההזמנות לכנסים נשלחות לתושבי השכונות בתיבות הדואר.

נראה, כי עריכת כנס לתושבים במסגרת של "שאלות ותשובות", באופן קבוע במסגרת של פעם בשבוע, בתקופה סמוכה לבחירות, כאשר ראש העיר מופיע בכנסים אלה ומשיב לשאלות התושבים, מהווה כנסיכות המקרה תעמולת בחירות אסורה. כבר נקבע, כי כנסים הנערכים מטעם העירייה ואשר יש להם חציקה עניינית בתקופה זו יש לקיים את הנחיות המפקח הארצי על הבחירות אשר לפיהם הטוב ביותר הוא שהעומדים לבחירה יימנעו מלשאת דברים באותם כנסים (ראו המשנה לנשיאה א' דיב"ל בחר"מ 33/18 אהד נ' אוחיון (9.9.2008)). יפים דברים אלה גם למקרה שלפנינו, בו ראש העיר משיב לשאלות התושבים, בכנסים הנערכים מדי שבוע, עד למועד הבחירות. שכן, אין לדעת אילו שאלות ישאלו התושבים את ראש העיר בכנסים אלה. כך למשל, יכולים התושבים להעלות שאלות הקשורות למתמודדים האחרים, להישג העירייה כפי שנעשו עד כה, לדעיונותיו של ראש העיר בנוגע לקידום פני העיר וכיוצא בזה ושאלות אלה באות בגדר תעמולה אסורה.

כנסיכות אלה, לאור הנחיות היועץ המשפטי לממשלה ומכתבי העזר הקבועים בהם, ולאור החלטת המשנה לנשיאה (כרימוס) א' דיב"ל בחר"מ 33/18, הגעתי לכלל מסקנה, כי עיתויים של כנסים אלה, אשר התחילו בחודש מאי ויערכו מדי שבוע עד למועד הבחירות, כמו גם תוכנם במסגרת של שאלות ותשובות, באים בגדר תעמולת בחירות אסורה ולא אוכל להתיר את קיומם.

דף הפייסבוק העירוני

13. העותרים טוענים, כי ראש העיר עושה שימוש אינטנסיבי בדף הפייסבוק העירוני אשר חברים בו כ- 23,000 תושבי העיר.

עמוד 10 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91950

טלפון, מאף: 02-6753407, פקס, פאקס: 02-6669855 Fax

לשכת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

14. מעיון בהעתק צילום דף הפייסבוק העירוני עולה, כי קיומתו בו הפגניה לדרך של ראש העיר, המפנה לעמוד ובו תמונתו של ראש העיר בצירוף המילים:

"תושבים יקרים, הדלת של דב צור תמיד פתוחה עבורכם - גם בפייסבוק! לחצו על כפתור ה-LIKE ובואו לדבר עם דב צור".

דף הפייסבוק העירוני, המנוהל על ידי העירייה ומכיל מלשפיה התקציבית מפנה את תושבי העיר לדרך הפייסבוק האישי של ראש העיר באמצעות פרסום בדרך העירוני עצמו.

העותרים טוענים, כי העירייה אף מגדילה לעשות ומפרסמת בדרך הפייסבוק העירוני "פוסטים" והגיגים של ראש העיר לרבות כתבה מטעמו על תוצאות סקר עירוני. לטעמם, ראש העיר משיג יתרון בלתי הולם לצומת מתמודדים אחרים בבחירות, הן מבחינת השימוש בדרך העירוני כאתר תעמולה והן מבחינת מימון הדרך והפעילות בו.

15. כידוע, הוראות חוזר מנכ"ל משרד הפנים והיועץ המשפטי לממשלה אוסרים על עריכת פרסום וסקרים, המהווים עבירה פלילית כאשר נעשים הם על חשבון הקופה הציבורית של העירייה.

16. כפי שצוין, בדרך הפייסבוק העירוני מצויה תמונתו של ראש העיר בצירוף הפגניה לדרך הפייסבוק האישי שלו, כאופן המעורר את הרושם כי מתכוון באתר של ראש העיר ולא של העירייה. לכך לא אוכל להסכים.

סוף דבר

17. אשר על כן ומכל האמור לעיל:

- א. ניתן בזאת צו המורה למשיב ו להימנע מקיום הכנסים האמורים במתכונת של "שאלות ותשובות" לרבות בכל מתכונת העשויה להתפרש כתעלול בחירות באתרים עירוניים או תוך שימוש כלשהו במשאבים ציבוריים; מכאן ועד למינוח הבחירות;
- ב. ניתן בזאת צו המורה למשיבים להימנע מפרסומים בהן נכללת תמונתו של ראש

עמוד 11 מתוך 12

משכן הכנסת, קריית רור בן-גוריון, ירושלים 91050

العنوان: مجمع بن غوريون، اورشليم القدس، 91050

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5869855 Fax:

לשכת יושב ראש הוועדה

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

העיר או מובאים מדבריו במסגרת פרסומיה של הנהלתו, לכתוב באתר הרשת החברתית שלה.

ג. מעבר לכך יש לציין, כי הנחיות משרד הפנים קובעות ככלל שאין לפרסם במהלך ששת החודשים הקודמים למועד הבחירות המקומיות פרסום בשמו או בתארו של נבחרי ציבור מטעם הרשות המקומית; הודאה זו חלה על פרסום בכל דרך שהיא.

ניתנה היום, ר' בתמוז התשע"ג (12.6.2013).

שלום וברכה
עופט בן המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20

עמוד 12 מתוך 12

משכן הכנסה, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، اور شليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5689855